

FIȘA MĂSURII

Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri - M1/6.3. / 2A

Tipul măsurii: INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Ca urmare a priorității identificate la nivelul teritoriului în urma desfășurării activităților de animare, respectiv în urma consultării documentelor programatice la nivel național, regional și județean (incluzând Strategia de Dezvoltare Regională a Regiunii Vest și Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Caraș-Severin) în analiza SWOT s-au identificat câteva nevoi pentru dezvoltarea fermelor agricole de mici dimensiuni care să fie acoperite prin intermediul acestei măsuri. Principalul scop al măsurii este acela de facilita trecerea de la agricultura de subzistență la agricultura practică în mod profesionist, în cadrul unor ferme de mici dimensiuni, care să aibă un specific corelat cu potențialul agricol și zootehnic al microregiunii.

Întrucât la nivelul analizei SWOT au fost identificate ca puncte forte *existența unei populații cu inițiativă antreprenorială, care și-a manifestat interesul de a dezvolta afaceri în domeniul (...) fermelor individuale și dezvoltării de exploatații agricole, existența unui număr ridicat de persoane angrenate în agricultura de subzistență, care deține cunoștințe în domeniul agricol și care cu ajutorul sprijinului accesat prin SDL pot deveni fermieri profesioniști* precum și o serie de oportunități exprimate de participanții la acțiunile de animare în cadrul chestionarelor cu privire la constituirea de ferme mici, în special în domeniul **pomiculturii și zootehniei**, ce vizează *restructurarea, consolidarea și dezvoltarea fermelor mici pentru a fi orientate către piață*, prezenta măsură vine să răspundă acestor nevoi locale.

De asemenea, includerea măsurii în cadrul SDL este justificată prin faptul că majoritatea fermelor individuale se caracterizează printr-o putere economică redusă și sunt orientate, cu preponderență, spre autoconsum. Deschiderea acestora către piață este relativ redusă, atât în ceea ce privește output-urile, cât și input-urile necesare. Aceste ferme se caracterizează printr-o structură de producție foarte diversificată, determinată de necesitățile gospodăriei, precum și printr-o dotare tehnică redusă și necorespunzătoare, ceea ce împiedică creșterea productivității și obținerea unui surplus de produse destinate vânzării.

La nivelul microregiunii, datorită amplasamentului într-o zonă montană, se constată faptul că fermele mici și mijlocii reprezintă un procent important din totalul exploatațiilor

existente în zonele montane, evidențiind astfel, o tipologie semnificativă a exploatațiilor agricole.

Având în vedere faptul că la nivel național sectorul pomicol este mai slab punctat în procesul de selecție a proiectelor decât sectorul legumicol, dar și faptul că nivelul de calificare al potențialilor beneficiari este unul scăzut, fapt ce îi dezavantajează în cadrul competiției naționale, se constată faptul că accesul la finanțare al potențialilor beneficiari din cadrul microregiunii este limitat, în ciuda faptului că în special pentru comunitățile izolate, cu IDUL mai mic de 55 agricultura profesionistă constituie singura alternativă viabilă de creșterea nivelului de trai al locuitorilor acestor zone și de reducere a gradului de sărăcie în comunitățile izolate.

Măsura vizează, printre altele, acordarea de finanțare în baza unor criterii de selecție locală, care să garanteze accesul la finanțare pentru solicitanții care optează pentru dezvoltarea unor ferme mici în domeniul pomicol și pentru solicitanții care optează pentru astfel de inițiative în cadrul unor localități sărace, cu IDUL mai mic de 55.

Astfel, sprijinul acordat pentru fermele mici existente este un instrument menit să determine, în principal, transformarea structurală și deschiderea spre piață a fermelor mici cu potențial de a deveni întreprinderi agricole viabile, precum și de a crește capacitatea de a identifica noi oportunități de valorificare a producției acestora.

Obiective de dezvoltare rurală cf. Reg.(UE) 1305/2013, art. 4:

- favorizarea competitivității agriculturii
- obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților locale, inclusiv crearea și menținerea de noi locuri de muncă.

Obiective specifice ale măsurii:

- îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole de dimensiuni mici
- creșterea productivității sectorului agricol prin tranziția de la agricultura de subsistență la agricultura profesionistă practică în cadrul fermelor de dimensiuni mici
- creșterea orientării către piață și a veniturilor exploatațiilor agricole de mici dimensiuni
- profesionalizarea activităților agricole, în special în domeniile pomicol și zootehnic la nivelul microregiunii, cu un accent special plasat asupra exploatațiilor din zonele sărace.

Măsura contribuie la prioritatea / prioritățile prevăzute la art. 5, Reg.(UE) 1305/2013:

P2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg.(UE) 1305/2013

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A - Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a

diversificării activităților agricole - Art. 5 Reg.(UE) 1305/2013

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013:

- **mediu și climă:** sprijinul vizează inclusiv adaptarea fermelor mici la schimbările climatice și reducerea vulnerabilității acestora prin adoptarea unor culturi rezistente la schimbări climatice și minima intervenție asupra solului, economisirea apei în agricultură, adoptarea de surse de încălzire bazate pe biomasă, reducerea emisiilor de amoniac prin investiții în fermă
- **inovare:** sprijinul acordat exploatațiilor agricole de mici dimensiuni va facilita accesul acestora pe piață, și adoptarea unor tehnici și metode noi și unor tehnologii inovatoare.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: -

Sinergia cu alte măsuri din SDL:

- **M2/6.1.** - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri (măsurile contribuie în mod sinergic la îndeplinirea Priorității 2 din SDL, respectiv: *Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.*

2. Valoarea adăugată a măsurii

- **caracterul inovator** al intervenției constă în faptul că sprijinul acordat exploatațiilor agricole de mici dimensiuni va facilita accesul acestora pe piață, și adoptarea unor tehnici și metode noi și unor tehnologii inovatoare
- **valoarea adăugată** rezidă în faptul că se acordă prioritate la finanțare proiectelor care prevăd investiții în domeniul pomiculturii, zootehniei și proiectelor care sunt implementate în localitățile mai puțin dezvoltate existente la nivelul micro-regiunii, asigurând astfel șanse sporite de finanțare proiectelor care la nivel național ar obține un punctaj mai scăzut. Alte aspecte generatoare de valoare adăugată constau în posibilitatea asocierii micilor fermieri în cadrul diferitelor forme asociative, participarea acestora la schemele de calitate, creșterea productivității exploatațiilor agricole de mici dimensiuni, utilizarea mai rațională a terenurilor agricole, crearea unui cadru propice transferului de informație relevantă pentru fermieri.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

- Legislația UE:
 - o **Regulamentul (CE) nr. 1242/2008** de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole;
 - o **Recomandarea 2003/361/CE** din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii
- Legislația națională:
 - o **Lege Nr. 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu modificările și completările ulterioare;

- **Ordonanță de urgență nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare.
- **Ordin nr. 22/2011** al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale privind reorganizarea Registrului fermelor, care devine Registrul unic de identificare, în vederea accesării măsurilor reglementate de Politică Agricolă Comună;
- **Ordonanță de Urgență nr. 43/2013** privind unele măsuri pentru dezvoltarea și susținerea fermelor de familie și facilitarea accesului la finanțare al fermierilor.

4. Beneficiari direcți / indirecti (grup țintă)

Fermierii care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatare agricolă care intră în categoria de fermă mică conform definiției relevante cu excepția persoanelor fizice neautorizate. Fermele mici sunt definite ca fiind exploatare agricole cu o dimensiune economică între 8.000 -11.999 € SO.

5. Tip de sprijin

Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor furnizate în planul de afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sprijinul se acordă pentru ferma mică, cu scopul de a facilita dezvoltarea fermelor mici pe baza planului de afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse în PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a **PA aprobat**, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici;
- Solicitantul deține o exploatare agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 8.000 - 11.999 € SO (valoarea producției standard);
- Exploatarea agricolă este înregistrată, conform prevederilor legislative naționale, cu cel puțin 24 de luni înainte de solicitarea sprijinului;
- Solicitantul prezintă un plan de afaceri;
- Solicitantul nu a beneficiat de sprijin anterior prin această sub-măsură din PNDR 2014-2020 sau prin intermediul GAL;
- O exploatare agricolă nu poate primi sprijin decât o singură dată în cadrul acestei sub-măsuri prin PNDR 2014-2020 sau prin GAL, în sensul că exploatarea nu poate fi transferată între doi sau mai mulți fermieri, beneficiari ai sprijinului prin această măsură;
- În cazul sectorului pomicol, vor fi luate în considerare pentru sprijin doar speciile eligibile și suprafețele incluse în Anexa din Cadrul Național de Implementare aferentă STP, exceptând cultura de căpșuni în sere și solarii.
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult nouă luni

de la data deciziei de acordare a sprijinului;

Alte angajamente

- Înaintea solicitării celei de-a doua tranșă de plată, solicitantul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri);
- În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va prevedea obligatoriu platforme de gestionare a gunoiului de grajd, conform normelor de mediu (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

8. Criterii de selecție

- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol (în funcție de nivelul de educație și/sau calificare în domeniul agricol);
- Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, ovine, porcine, apicultură și caprine) și vegetal (pomicultura și producția de semințe, legumicultura, inclusiv producția de material săditor);
- Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul fermelor de familie;
- Principiul raselor/ soiurilor autohtone;
- Principiul zonelor cu nivel ridicat de sărăcie (IDUL)
- Principiul zonelor incluse în arii protejate NATURA 2000
- Principiul creării de noi locuri de muncă.

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

De asemenea, principiile de selecție vor asigura dezvoltarea echilibrată a agriculturii din România, ponderea criteriilor de selecție realizându-se în funcție de evoluția programului și nivelul de dezvoltare al sectoarelor prioritare identificate în strategia programului.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului:

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maximum trei/cinci* ani. Sprijinul public nerambursabil este de **15.000 de euro** pentru o exploatație agricolă. Sprijinul pentru dezvoltarea fermelor mici se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din quantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 25% din quantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la semnarea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate. Implementarea planului de afaceri

inclusiv ultima plata cat si verificarea finala nu vor depăși 5 ani de la decizia de acordare a sprijinului.

**Perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol.*

10. Indicatori de monitorizare

- Total cheltuieli publice: **115.468 Euro**
- Număr de exploatații agricole sprijinite: **6**
- Număr de exploatații agricole sprijinite în domeniul pomicol: **4**
- Număr de exploatații agricole sprijinite în zone sărace: **2**

Indicator specific LEADER: Locuri de muncă nou create: 2

Indicator specific LEADER: Locuri de muncă nou create la nivelul tuturor măsurilor din SDL: 19